

УДК 616-053.34+371.38

DOI 10.11603/m.2414-5998.2022.1.12940

О. П. Волосовець

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-7246-0768>

Scopus Author ID 57204219098

С. П. Кривоустов

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-8561-0710>

ResearcherID AAD-1339-2020

Scopus Author ID 57202620713

Т. В. Починок

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-0802-2071>

ResearcherID AAE-6868-2022

Scopus Author ID 57202892683

І. О. Логінова

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-9903-7011>

Т. І. Шевцова

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-1884-5987>

Н. А. Слюсар

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-7712-4461>

Л. М. Корх

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, Київ

**МОДЕЛЬ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ ПЕДІАТРИЧНОЇ СТАНЦІЇ «ПОЧАТКОВА
ТА РЕАНІМАЦІЙНА ДОПОМОГА НОВОНАРОДЖЕНІЙ ДИТИНІ»
ЯК КОМПОНЕНТИ ОБ'ЄКТИВНОГО СТРУКТУРОВАНОГО
ПРАКТИЧНОГО (КЛІНІЧНОГО) ІСПИТУ ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ
ВИЩОЇ ОСВІТИ МАГІСТР ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 222 «МЕДИЦИНА»
ГАЛУЗІ ЗНАТЬ 22 «ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я»**

**O. P. Volosovets, S. P. Kryvopustov, T. V. Pochynok, I. O. Loginova,
T. I. Shevtsova, N. A. Sliusar, L. M. Korkh**

Bogomolets National Medical University, Kyiv

**MODEL OF EXAMINATION PEDIATRIC STATION “PRIMARY AND
RESUSCITATION CARE FOR NEWBORNS” AS A COMPONENT OF THE
OBJECTIVE STRUCTURED PRACTICAL (CLINICAL) EXAMINATION
FOR APPLICANTS FOR HIGHER EDUCATION MASTER’S DEGREE IN
222 “MEDICINE” IN THE FIELD OF KNOWLEDGE 22 “HEALTH CARE”**

Анотація. Народжуваність в Україні має стійку тенденцію до зниження, водночас спостерігається зростання частоти захворювань новонароджених, що спричиняють інвалідизацію дітей, а малюкова смертність, головною причиною якої є перинатальна патологія, залишається на рівні, що значною мірою перевищує показники більшості європейських країн. Саме тому майстерне володіння майбутніми лікарями компетенціями відповідно до сучасних вимог надавати початкову та реанімаційну допомогу новонародженим, що сприяє зниженню неонатальної смертності та покращенню прогнозу щодо подальшого розвитку дитини, на сьогодні є нагальною потребою часу.

Мета статті – розробити оптимальну модель екзаменаційної педіатричної станції «Початкова та реанімаційна допомога новонародженій дитині» як компоненти об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальністю 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я».

© О. П. Волосовець, С. П. Кривоустов, Т. В. Починок та ін.

Для якісної перевірки рівня сформованості компетенцій, засвоєних на педіатричних кафедрах впродовж навчання, на кафедрі педіатрії № 2 Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, як опорної, була проведена робота щодо визначення шляхів оптимізації підготовки студентів та організації проведення ОСКІ-2.

Представлено паспорт екзаменаційної педіатричної станції «Початкова та реанімаційна допомога новонародженій дитині». Екзаменаційна педіатрична станція «Початкова та реанімаційна допомога новонародженій дитині», як компонента об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальністю 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», є сучасною формою ефективного контролю компетенцій майбутніх лікарів.

Ключові слова: ОСКІ-2; екзаменаційна педіатрична станція; початкова та реанімаційна допомога; новонароджена дитина; компетенції.

Abstract. The birth rate in Ukraine is steadily declining, while there is an increase in the incidence of neonatal diseases that cause disability in children, and infant mortality, the main cause of which is perinatal pathology, remains at a level that greatly exceeds the rates of the majority of European countries. That is why skilful using by future doctors the competencies in compliance with modern demands to provide primary and resuscitation care for newborns, which helps to reduce neonatal mortality and improve the prognosis for the long-term development of the child, today is an urgent need of the time.

The aim – to develop the optimal model of examination pediatric station “Primary and resuscitation care for newborns” as a component of the objective structured practical (clinical) examination for applicants for higher education Master’s degree in 222 “Medicine” in the field of knowledge 22 “Health Care”.

To qualitatively check the level of competencies acquired in pediatric departments during studying at the Department of Pediatrics No. 2 of O. Bohomolets National Medical University as a basis, the ways of student training optimization and organizing OSCE-2 have been determined.

The passport of the examination pediatric station “Primary and resuscitation care for a newborn” has been presented.

Examination pediatric station “Primary and resuscitation care for newborns” as a component of the objective structured practical (clinical) examination for applicants for higher education Master’s degree in 222 “Medicine” in the field of knowledge 22 “Health Care” is a modern form of the effective control of competencies of future doctors.

Key words: OSCE-2; examination pediatric station; primary and resuscitation care; newborn child; competence.

Вступ. Народжуваність в Україні має стійку тенденцію до зниження, водночас спостерігається зростання частоти захворювань новонароджених, що спричиняють інвалідизацію дітей, а малюкова смертність, головною причиною якої є перинатальна патологія, залишається на рівні, що значною мірою перевищує показники більшості європейських країн [3]. Саме тому майстерне володіння майбутніми лікарями компетенціями відповідно до сучасних вимог надавати початкову та реанімаційну допомогу новонародженим, що сприяє зниженню неонатальної смертності та покращенню прогнозу щодо подальшого розвитку дитини, на сьогодні є нагальною потребою часу.

Мета статті – розробити оптимальну модель екзаменаційної педіатричної станції «Початкова та реанімаційна допомога новонародженій дитині» як компоненти об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальністю 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я».

Теоретична частина. В поточному році в Національному медичному університеті імені О. О. Богомольця вперше відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 р. № 334 «Про затвердження Порядку здійснення

єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я» буде запроваджений новий формат атестації здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я» – єдиний державний кваліфікаційний іспит (далі – ЄДКІ), одним з основних компонентів якого є об'єктивний структурований клінічний іспит (далі – ОСКІ-2), як і інші його частини: інтегрований іспит «Крок-2», міжнародний іспит з основ медицини; іспит з англійської мови професійного спрямування [1].

ОСКІ-2 – це іспит, яким оцінюється готовність випускника до провадження професійної діяльності відповідно до вимог стандарту вищої освіти шляхом демонстрування практичних (клінічних) компонентів професійної компетентності на реальному об'єкті (людина) або на моделі (фантом, муляж, симулятори тощо).

Кафедрою педіатрії № 2 НМУ, як опорною з педіатричних дисциплін, на чолі з завідувачем членом-кореспондентом НАМН України, професором О. П. Волосовцем був розроблений паспорт екзаменаційної педіатричної станції «Початкова та реанімаційна допомога новонародженій дитині»

згідно з наказом НМУ від 11.01.2022 р. № 3 «Про підготовку до проведення компоненту другого етапу ЄДКІ об'єктивного структурованого клінічного іспиту» [2].

Силабус навчальної дисципліни «Педіатрія, дитячі інфекційні хвороби», яка вивчається студентами зі спеціальності 222 «Медицина» протягом 5-го року навчання, включає розділ «Неонатологія», під час проходження якого передбачено проведення заняття по темі «Асфіксія новонародженого. Пологова травма», що включає відпрацювання студентами «hard skills» з надання початкової та реанімаційної допомоги новонародженій дитині з використанням муляжу.

З метою забезпечення повноцінної підготовки студентів до виконання вимог педіатричної екзаменаційної станції на кафедрі педіатрії № 2 було створено навчальний фільм за однойменною зі станцією назвою, озвучений українською мовою для вітчизняних студентів та англійською і російською мовами – для іноземних студентів, який був розміщений для загального доступу на сайті кафедри.

На кафедрі організовано також проведення тренування студентів щодо надання початкової та реанімаційної допомоги новонародженій дитині з використанням муляжів та необхідного обладнання в спеціальному симуляційному кабінеті на базі КНП «Київський міський пологовий будинок № 6», що є клінічною базою кафедри педіатрії № 2 НМУ.

За основу сценарію станції було взято Уніфікований клінічний протокол «Початкова, реанімаційна і післяреанімаційна допомога новонародженим в Україні», затверджений наказом МОЗ України від 28.03.2014 р. № 225 [4], та використано оновлений гайдлайн щодо серцево-легеневої реанімації дітей Американської асоціації серця (American Heart Association – АНА), створений з урахуванням останніх доказів догляду за дітьми та новонародженими й оприлюднений наприкінці жовтня 2020 р. [5].

Для ознайомлення представляємо паспорт станції.

Паспорт екзаменаційної педіатричної станції об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальністю 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

Назва дисципліни: «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами»

Назва станції: «Початкова та реанімаційна допомога новонародженій дитині»

Навчальна мета: «продемонструвати надання початкової та реанімаційної допомоги дитині, яка народилася після вилиття чистих навколоплідних вод, у разі відсутності самостійного дихання при народженні, з урахуванням динаміки її стану відповідно до вимог Уніфікованого клінічного протоколу «Початкова, реанімаційна і післяреанімаційна допомога новонародженим в Україні».

Назви компетентностей, які оцінюються на станції:

1. Здатність студентів до діагностування невідкладних станів у дитини при народженні.

2. Здатність студентів до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги новонародженій дитині залежно від характеру дихання, частоти серцевих скорочень та сатурації.

3. Здатність студентів до виконання медичних маніпуляцій при проведенні початкової та реанімаційної допомоги новонародженій дитині: надання дитині правильного положення, проведення санації дихальних шляхів, обсушування та стимуляція дитини, проведення вентиляції легень під позитивним тиском, інтубації трахеї, штучної вентиляції легень, непрямого масажу серця, введення ліків у пупкову вену.

Тривалість станції та розподіл часу:

Загальна тривалість проходження станції – 10 хв. Передбачено визначення таймінгу кожної окремої дії.

Вимоги до приміщення: кімната з імітацією пологового залу.

Матеріально-технічне забезпечення:

Необхідне обладнання на 1 здобувача:

- стіл для реанімації – 1 шт.,
- лампа променевого тепла – 1 шт.,
- гумова груша – 1 шт.,
- неонатальний стетоскоп – 1 шт.,
- реанімаційний мішок – 1 шт.,
- лицева маска розміром «1» – 1 шт.,
- ларингоскоп з клинком № 1 – 1 шт.,
- ендотрахеальна трубка 3,5–4 мм – 1 шт.,
- набір для катетеризації вени пуповини (скальпель, пінцет, катетер 5F, лігатура, шприц 10 мл) – 1 шт.,
- пульсоксиметр – 1 шт.,

– пелюшки – 2 шт.

Витратні матеріали:

рушники паперові, одноразові рукавички – 2 шт., антисептик для обробки рук, ліки (адреналін – 1 амп., фізіологічний розчин – 1 флак.).

Необхідне симуляційне обладнання: лялька-муляж новонародженої дитини для серцево-легеневої реанімації.

Потреба в допоміжному персоналі: 2 асистенти (для 2 екзаменаторів).

Завдання та інструкція для студента

Надати початкову та реанімаційну допомогу новонародженій дитині згідно із заданою ситуацією (з вказанням динаміки основних показників життєдіяльності дитини після кожного етапу надання початкової допомоги та реанімації).

Інструкція для екзаменатора:

- Ідентифікувати студента.
- Зареєструвати студента.
- Оцінити здатність студента діагностувати невідкладні стани у новонародженої дитини; до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги залежно від характеру дихання, частоти серцевих скорочень та сатурації; до виконання медичних маніпуляцій при проведенні початкової та реанімаційної допомоги новонародженій дитині.
- Заповнити check list.
- Втручатися лише у випадку непередбачуваних ситуацій.

Функції допоміжного персоналу:

- Підготовка обладнання.

Список літератури

1. Про затвердження Порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я»: Постанова КМУ від 28.03.2018 р. № 334.
2. Про підготовку до проведення компоненту другого етапу ЄДКІ об'єктивного структурованого клінічного іспиту (ОСКІ-2) у 2021/2022 навчальному році за спеціальністю «Медицина»: наказ НМУ від 11.01.2022 р. № 3.

References

1. Postanova KМУ Pro zatverdzhennya zdiysnennya yedynoho kvalifikatsionnoho ispytu dlya zdobuvachiv vishchoyi osvity mahistr haluzi znan` «Okhorona zdorov'ya» vid 28.03.2018 r. № 334 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine Approval of the Procedure for the

• Проведення штучної вентиляції легень мішком Амбу під час серцево-легеневої реанімації, коли студент здійснює непрямий масаж серця.

Нормативні документи та література, на підставі яких надано завдання здобувачам та задані алгоритми виконання завдань:

• Уніфікований клінічний протокол «Початкова, реанімаційна і післяреанімаційна допомога новонародженим в Україні», затверджений наказом МОЗ України від 28 березня 2014 р. № 225.

• Неонатологія: підручник: у 3 т. / [Т. К. Знаменська, Ю. Г. Антипкін, М. Л. Аряєв та ін.]; за ред. Т. К. Знаменської. – Львів, 2020. – Т. 2. – 456 с.

• Prospects for neonatal intensive care // The Lancet. – 2017. – Vol. 389, No. 10079.

• Nelson textbook of Pediatrics. 2 Vol. set. – 21th ed. – 2020.

Алгоритм виконання завдання здобувачем

Check List

Висновки. Екзаменаційна педіатрична станція «Початкова та реанімаційна допомога новонародженій дитині», як компонента об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальністю 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», є сучасною формою ефективного контролю компетенцій майбутніх лікарів, що дозволить оцінити їх рівень практичних умінь у конкретній клінічній ситуації щодо надання невідкладної допомоги новонародженому.

3. Сучасний стан здоров'я новонароджених / Т. К. Знаменська, Р. В. Марушко, О. О. Дудіна [та ін.] // Міжнар. журн. педіатрії, акушерства та гінекології. – 2021. – Т. 14, № 1. – С. 50.

4. Уніфікований клінічний протокол «Початкова, реанімаційна і післяреанімаційна допомога новонародженим в Україні», затверджений наказом МОЗ України від 28.03.2014 р. № 225.

5. <https://www.umj.com.ua/article/193012/amerikanska-asotsiatsiya-sertsya-2020-r-onovlenij-gajdlajn-shhodosertsevo-legenevoyi-reanimatsiyi-ditej>.

Unified Qualification Exam for Higher Education Applicants Master of Science of "Health Care" dated 28.03.2018 No. 334] [in Ukrainian].

2. Nakaz NМУ Pro pidhotovku do provedennya komponentu druhoho etapu YEDKI obyektivnoho strukturovanoho

klinichnoho ispytu (OSKI 2) u 2021/2022 navchalnomu rotsi za spetsialnistyu «Medytsyna» vid 11.01.2022 r. № 3 [Order of NМУ Preparation for the component of the second stage of the only state comprehensive exam the objective structured clinical examination (OSKI 2) in the 2021/2022 academic year of the specialty “Medicine” dated 11.01.2022 No. 3] [in Ukrainian].

3. Znamenska, T.K., Marushko, R.V., Dudina, O.O., Vorobiova, O.V., & Rudenko, O.V. (2021). Suchasnyy stan zdorovya novonarodzhenykh [Current state of health of newborns]. *Mizhnarodnyy zhurnal pediatriy akusherstva ta hinekolojiyi – International Journal of Pediatrics Obstetrics and Gynecology*, 1, 50 [in Ukrainian].

4. Unifikovanyy klinichnyy protokol «Pochatkova, reanimatsiyna i pislyareanimatsiyna dopomoha novonarodzhenykh v Ukrayini», zatverdzhenny nakazom MOZ Ukrayiny vid 28.03.2014 № 225 [Unified clinical protocol of “Primary resuscitation and post-resuscitation care for newborns in Ukraine” approved by the order of the Ministry of Health dated 28.03.2014 No. 225] [in Ukrainian].

5. <https://www.umj.com.ua/article/193012/amerikanska-asotsiatsiya-sertsya-2020-r-onovlenij-gajdlajn-shhodosertsevo-legenevoyi-reanimatsiyi-ditej>.

Отримано 15.02.22
Рекомендовано 18.02.22

Електронна адреса для листування: volosovec@ukr.net